

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 17.4.2024

ČÍSLO: 055/2024

VYBAVUJE: MGR. KOVÁČ

STANOVISKO KOMISIE

(PREDBEŽNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE)

K MATERIÁLU

**NÁVRH ZÁKONA, KTORÝM SA MENÍ A DOPLŇA ZÁKON Č. 106/2004 Z.z. O SPOTREBNEJ DANI
Z TABAKOVÝCH VÝROBKOV V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV**

I. Úvod: Ministerstvo financií Slovenskej republiky dňa 8. apríla 2024 predložilo na PPK materiál: „*Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 106/2004 Z.z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov v znení neskorších predpisov*“. Materiál predpokladá pozitívno-negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na malé a stredné podniky a pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti.

II. Prípomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K doložke vybraných vplyvov:

Komisia odporúča predkladateľovi v Doložke vybraných vplyvov v časti 8. Preskúmanie účelnosti doplniť dátum a kritéria hodnotenia účelnosti predkladaného materiálu.

Odôvodnenie: Preskúmanie účelnosti sa nastavuje po určitom čase, aby sa zhodnotilo, či a na základe akých kritérií bol cieľ naplnený.

Komisia žiada predkladateľa o vyznačenie Transpozície práva EÚ v časti Charakter predkladaného materiálu v Doložke vybraných vplyvov, vzhľadom k tomu, že dôvodom vypracovania materiálu je aj transpozícia Európskej legislatívy.

Komisia žiada predkladateľa, aby zároveň uviedol v časti 7. Doložky vybraných vplyvov názov transponovanej smernice a skutočnosť, či návrh nejde nad rámec minimálnej transpozičnej povinnosti - tzv. identifikácia efektu gold-platingu podľa tabuľky zhody, a to najmä z hľadiska odôvodnenosti, resp. neodôvodnenosti jeho existencie v prípade jeho identifikácie.

K vplyvom na podnikateľské prostredie

Komisia žiada dopracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie časti 3.1 Náklady regulácie.

Odôvodnenie: Do Kalkulačky nákladov a do časti 3.1 je potrebné doplniť chýbajúce administratívne povinnosti vyplývajúce z §19aa ods. 11 a §19ab ods. 11 – povinnosť oznámiť colnému úradu zmenu údajov, predložiť doklady colnému úradu a viesť za kalendárny mesiac evidenciu. V tejto časti rovnako chýba odhad nákladov spojených

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

so zavedením sankcie až do výšky 50 000 eur za obchodovanie alebo distribúciu bezdymového tabakového výrobku a výrobku súvisiaceho s tabakovými výrobkami bez povolenia na obchodovanie alebo bez povolenie na distribúciu. V neposlednom rade je potrebné doplniť administratívne vplyvy vyplývajúce z prechodných ustanovení (§ 44ag až 44ak) pre nové subjekty, ktoré vstúpia na trh. Komisia odporúča kvantifikovať na základe priemerného ročného prírastku subjektov na trh.

Komisia žiada dopracovať Analýzu vplyvov na podnikateľské prostredie v časti 3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

V zmysle Jednotnej metodiky je predkladateľ povinný uviesť formu konzultácií vrátane zdôvodnenia jej výberu, trvanie konzultácií a termíny stretnutí. Je potrebné uviesť spôsob oslovenia dotknutých subjektov, zoznam konzultujúcich subjektov, tiež link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené. Tiež je potrebné popísať hlavné body konzultácií a ich závery.

Ku goldplatingu

Komisia žiada predkladateľa o dopracovanie Doložky vybraných vplyvov v bode 1. Základné údaje. V bode 1. je potrebné vyplniť, že ide o Transpozíciu/implementáciu práva EÚ, keďže časť predkladaného materiálu je transpozíciou Smernice Rady 2011/64/EÚ z 21. júna 2011 o štruktúre a sadzbách spotrebnej dane z tabakových výrobkov.

Pri transpozícií článkov 8, 10 a 14 Smernice Rady 2011/64/EÚ z 21. júna 2011 o štruktúre a sadzbách spotrebnej dane z tabakových výrobkov sa Komisia domnieva, že dochádza ku goldplatingu typu b) navýšenie požiadaviek. Na základe uvedeného Komisia žiada náležite vyplniť stĺpce (9) a (10) tabuľky zhody a pod tabuľkou zhody v poznámke „Vyjadrenie k opodstatnenosti goldplatingu a jeho odôvodnenie“ doplniť odôvodnenie takejto úpravy.

Odôvodnenie: smernica v čl. 8, 10 a 14 stanovuje minimálne hranice pre stanovenie spotrebnej dane tabakových výrobkov. V predkladanom návrhu dochádza k navýšeniu spotrebnej dane z tabakových výrobkov, čo znamená, že Slovenská republika netransponuje smernicu v minimálnej miere, na najnižšej možnej hranici. Takáto transpozícia predstavuje negatívny vplyv na podnikateľské prostredie. Z tohto dôvodu sa Komisia domnieva, že dané ustanovenia predstavujú goldplating typu b) navýšenie požiadaviek.

Komisia žiada o doplnenie do bodu 3.1.4 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie informácie k identifikovanému goldplatingu typu b).

Odôvodnenie: na základe identifikovania goldplatingu pri transponovaní čl. 8, 10 a 14 Smernice Rady 2011/64/EÚ z 21. júna 2011 je potrebné vyplniť bod 3.1.4 Analýzy vplyvov na podnikateľské prostredie.

Komisia žiada v súvislosti s identifikovaním goldplatingu prepracovať stĺpec 9 a 10 tabuľky zhody a vypustiť z neho text „neidentifikovaná“ a upraviť ho podľa prílohy č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR, a to buď poznámkou „GP-N“, čo znamená, že goldplating nie je identifikovaný, alebo v prípade identifikácie goldplatingu poznámkou

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

„GP-A“ a kategóriu goldplatingu (písmeno o ktoré ide) a kategóriu v skrátenom slovnom označení, napr. „GP – A písm. b) („navýšenie požiadaviek“).

Zároveň sa javí, že všetky transpozičné ustanovenia návrhu zákona preukazované v tabuľke zhody predstavujú navýšenie požiadaviek nad rámec minimálnych požiadaviek smernice 2011/64/EÚ, je preto potrebné náležite vyplniť stĺpce 9 a 10 tabuľky zhody, pod tabuľkou zhody uviesť *„Vyjadrenie k opodstatnenosti goldplatingu a jeho odôvodnenie“* a uvedené reflektovať v doložke vybraných vplyvov.

K vplyvom na rozpočet verejnej správy

Materiál zakladá pozitívne a negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú kvantifikované v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy. Negatívne vplyvy kvantifikované v analýze vplyvov v sume 154 521 eur v roku 2024 a v sume 34 276 eur v roku 2025 na úpravu informačných systémov sú rozpočtovo zabezpečené v kapitole MF SR. Pozitívne vplyvy kvantifikované v sume 15 000 000 eur v roku 2025, v sume 126 000 000 eur v roku 2026 a v sume 180 000 000 eur v roku 2027 vyplývajú z rozšírenia dane z tabakových výrobkov.

Vzhľadom na skutočnosť, že v § 41 Správne delikty zákona sa ustanovuje nový správny delikt (sankcia až do 50 000 eur) za obchodovanie alebo distribúciu bezdymového tabakového výrobku a výrobku súvisiaceho s tabakovými výrobkami bez povolenia na obchodovanie alebo bez povolenia na distribúciu, túto skutočnosť je potrebné uviesť v bode 10. Poznámky doložky vybraných vplyvov aj s kvalifikovaným odhadom tohto vplyvu. V prípade, že v súčasnosti nie je možné tento vplyv odhadnúť, je potrebné dôvod uviesť v bode 10. Poznámky.

Komisia podotýka, že kvantifikácia vplyvu na rozpočet verejnej správy je nastavená na 3-mesačnú dobu dopredaja žuvacieho alebo šnupavého tabaku a výrobkov súvisiacich s tabakovými výrobkami v roku 2025. V návrhu sa ustanovuje 5-mesačná doba dopredaja týchto výrobkov v roku 2025.

K sociálnym vplyvom

Predkladateľ a Komisia zásadne žiada, aby v časti 9. doložky (Vybrané vplyvy materiálu) identifikoval negatívne sociálne vplyvy a vypracoval analýzu sociálnych vplyvov.

Odôvodnenie: Návrh zákona predpokladá jednak rozšírenie predmetu dane o výrobky súvisiace s tabakovými výrobkami od 1. 2. 2025 a z toho vyplývajúce zdaňovanie týchto výrobkov a jednak zvýšenie sadzby spotrebnej dane z tabakových výrobkov od 1. 2. 2026 a od 1. 2. 2028. Predkladateľ v analýze vplyvov na rozpočet verejnej správy odhaduje, že ceny e-cigariet v roku 2025 vzrastú v priemere o 50 centov, nikotínové vrecúška asi o 1,70 eura a tabakové cigarety v rokoch 2026 a 2028 zdražejú v priemere o 40 centov. Navrhované zmeny by mali negatívny sociálny vplyv na hospodárenie domácností vrátane skupín v riziku chudoby alebo sociálneho vylúčenia. Okrem negatívneho vplyvu na hospodárenie niektorých domácností nie je vylúčený ani pozitívny vplyv na hospodárenie iných domácností súvisiaci s obmedzením spotreby tabakových výrobkov v dôsledku zdražovania. Zníženie spotreby takýchto výrobkov je v súlade s koncepciou zdravého životného štýlu a predstavuje zmenšenie záťaže zdravotníctva, ako aj rozpočtov domácností. Veľkosť tejto skupiny však nie je možné odhadnúť.

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

K vplyvom na manželstvo rodičovstvo a rodinu

K hodnoteniu vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu Komisia odporúča predkladateľovi, aby v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov doplnil v závere predkladacej správy text, že predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Zvýšenie spotrebných cien tabaku a tabakových výrobkov znižuje dopyt po ich užívaní v rodinách s nízkym príjmom, čím dochádza k znižovaniu rizika vzniku závislostí na tabaku, tabakových výrobkoch a nikotíne.

Eliminácia, prípadne úplná nedostupnosť tabaku, tabakových výrobkov v rodine, prípadne zmena postoja rodičov k fajčeniu v dôsledku zvýšenej spotrebnej dani na tabak má pozitívny vplyv na deti vo vývinových obdobiach, senzitivných pre napĺňanie bazálnych potrieb a utvárania ich osobnosti.

Zvýšený náklad na rodinný rozpočet v dôsledku zvýšenej spotrebnej dani na tabak a tabakové výrobky môže predstavovať chýbajúce peňažné prostriedky pre spoločné rodinné aktivity a spoločne strávený čas s deťmi, čo je nutné vnímať negatívne. Naopak, v prípade zmeny spotrebného správania členov rodiny, kedy namiesto nákupu tabaku a tabakových výrobkov sa peňažné prostriedky môžu sústreďovať na nákup kvalitnejších potravín, vedenia zdravšieho životného štýlu, spoločných rodinných aktivít a pod. Komisia vníma ako pozitívny dopad návrhu zákona na rodinu.

Komisia preto odporúča predkladateľovi, aby identifikoval v doložke vybraných vplyvov v bode 9. pozitívne vplyvy na manželstvo rodičovstvo a rodinu a vypracoval príslušnú analýzu vplyvov na manželstvo rodičovstvo a rodinu, ktorá je povinnou súčasťou predkladaného materiálu. Vplyvy na manželstvo, rodičovstvo a rodinu Komisia odporúča zhodnotiť najmä v bode 8.7.1.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

nesúhlasné stanovisko

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ zapracuje pripomienky a odporúčania na úpravu uvedené v bode II a uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov spolu s vyhodnotením pripomienok.

Nesúhlasné stanovisko Komisie neznamena zastavenie ďalšieho schvaľovacieho procesu. Stanovisko Komisie slúži ako podklad pre informované rozhodovanie vlády Slovenskej republiky a ďalších subjektov v rámci schvaľovacieho procesu. Predkladateľ má možnosť dopracovať materiál podľa pripomienok a zaslať ho na opätovné schválenie Komisie, ktorá môže následne zmeniť svoje stanovisko.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie